

Sygn. akt I ACa 238/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krzysztof Józefowicz /spr./
Sędziowie:	SSA Jacek Nowicki SSA Piotr Górecki
Protokolant:	st. sekr. sądowy Agnieszka Paulus

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2013 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. J. (1) i P. J.**

przeciwko **Skarbowi Państwa- (...)**

w P., (...)nr (...) w P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego Skarbu Państwa- (...) w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 20 grudnia 2012 r., sygn. akt I C 3906/05

I. apelację oddala,

II. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – (...) w P. na rzecz powodów kwotę 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

P. Górecki K. Józefowicz J. Nowicki

Sygn. akt IA Ca 238/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 grudnia 2005 r. pozostający w związku małżeńskim powodowie K. i P. J. wnieśli o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Jednostki (...) (...) i (...) w P. solidarnie na ich rzecz kwoty 107.840 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 grudnia 2005 r. do dnia zapłaty, przy czym 50.000 zł tytułem naprawienia szkody spowodowanej spadkiem wartości ich nieruchomości w związku z ustanowieniem strefy ograniczonego użytkowania dla Lotniska (...) P. - K., a 57.840 zł tytułem koniecznych nakładów akustycznych na

nieruchomość oraz zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 5 czerwca 2006 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu ustalił, że właściwym statio fisci Skarbu Państwa w niniejszej sprawie w miejsce pozwanych Jednostek (...) nr (...) i (...) jest (...) z siedzibą w P.. W odpowiedzi na pozew z dnia 2 października 2006 r. pozwany Skarb Państwa reprezentowany (...) z siedzibą w P. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz od powodów kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pismem procesowym z dnia 18 września 2009 r. powodowie rozszerzyli powództwo do kwoty 170.000 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 107.840 zł od dnia wniesienia pozwu oraz od kwoty 62.160 zł od dnia zgłoszenia rozszerzonego powództwa wskazując, że na moment złożenia pisma spadek wartości ich nieruchomości wynosi 80.000 zł a wartość nakładów, które trzeba poczynić 90.000 zł.

Po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłych, w piśmie procesowym z dnia 20 września 2012 r. powodowie rozszerzyli i sprecyzowali żądanie pozwu w ten sposób, że wnieśli o zasądzenie od pozwanego kwoty 172.477 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 8 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty.

W dniu 20 grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie o sygn. akt I C 3906/2005 wydał wyrok, w którym w punktach 1. i 2. zasądził od pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez (...) w P. na rzecz każdego z powodów po 86.238,50 z ustawowymi odsetkami: od kwoty 56.382,00 zł od dnia 8 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty i od kwoty 29.856,50 zł od dnia 17 października 2012 r. do dnia zapłaty; w punkcie 3. w pozostałym zakresie powództwo oddalił; w punkcie 4. kosztami procesu obciążył pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez (...) w P. i z tego tytułu zasądził od niego na rzecz każdego z powodów po 5.557,50 zł, w tym po 1.807,50 tytułem zastępstwa procesowego: w punkcie 5. nakazał ściągnąć od pozwanego reprezentowanego przez (...) w P. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Poznaniu) kwotę 1.475,78 zł tytułem wydatków tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa.

Jako podstawę swojego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy powołał następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Powodowie są współwłaścicielami na prawach małżeńskiej wspólności ustawowej nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem mieszkalnym w zabudowie bliźniaczej o powierzchni użytkowej 110 m⁽²⁾ (powierzchnia zabudowy 79,80 m⁽²⁾) oraz wolnostojącym budynkiem garażowym, położonej w L. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...).

Budynek mieszkalny, obecnie zamieszkały przez powodów, jest dwukondygnacyjny, częściowo podpiwniczony, wzniesiony w technologii tradycyjnej, wyposażony w dostęp do mediów. Dach jest wielospadowy, kryty dachówką, stolarka okienna i drzwiowa jest drewniana.

W pobliżu nieruchomości powodów funkcjonuje od zakończenia II wojny światowej lotnisko wojskowe. Od lat sześćdziesiątych jest wykorzystywane jako miejsce startów i lądowań odrzutowych samolotów wojskowych. Do końca 2003 r. stacjonowały tam samoloty (...) a od 2004 r. stacjonowały i latały samoloty I.. Od listopada 2006 r. stacjonują na tym lotnisku, startują i lądują samoloty (...), które szczególnie podczas startu i lądowania powodują dokuczliwy hałas.

Nieruchomość powodów znajduje się na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (...) zatwierdzonego uchwałą Rady Miasta nr (...) z dnia 26 marca 2009 r., według którego działka nr (...) położona jest na terenach oznaczonych symbolem (...), co oznacza możliwość zabudowy gospodarczej i garażowej na terenie jako towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej oraz zakaz zabudowy szeregowej.

Sąd Okręgowy ustalił, że oddziaływanie aktywności lotniska na otaczające środowisko legło u podstaw wydania przez Wojewodę (...) rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2003 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska (...) P. - K. w P., które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2004 r. Na terenie obszaru

ograniczonego użytkowania utworzono 5 stref oznaczonymi pierwszymi literami alfabetu. Nieruchomość powodów znalazła się wówczas w strefie (...). Rozporządzeniem Wojewody (...) z dnia 31 grudnia 2007 r. nr 40/07 zmieniającym rozporządzenie w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska (...) P. - K. w P. dokonano zmiany pierwotnych stref, na skutek czego nieruchomość powodów znalazła się w strefach: częściowo - (...) i częściowo - (...). W strefie (...) obowiązywały zakazy: tworzenia nowych terenów zabudowy mieszkaniowej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, budowy szpitali, domów opieki społecznej i zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży (internaty, domy dziecka itp.) i tworzenia obszarów ochrony uzdrowiskowej. Dopuszczano możliwość tworzenia nowych terenów zabudowy mieszkaniowej wyłącznie jako uzupełnienie istniejących ciągów zabudowy i tylko na podstawie opracowywanych planów zagospodarowania przestrzennego, przy uwzględnieniu określonych wymagań. Możliwe było lokalizowanie nowych obiektów nie wymagających ochrony akustycznej i nie powodujących zwiększenia hałasu dla zabudowy mieszkaniowej. W nowopowstających i istniejących budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej należało zapewnić właściwy klimat akustyczny poprzez stosowanie przegród zewnętrznych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. W strefie (...) wprowadzono następujące ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu: zakaz wznoszenia szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym pobytem dzieci i młodzieży, zakaz tworzenia uzdrowisk. Dopuszczano lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej pod warunkiem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacji akustycznej. W budynkach już istniejących konieczne jest zapewnienie właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej poprzez zastosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. W strefie (...) brak jest natomiast ograniczeń w zakresie przeznaczania terenu. Dopuszczalne jest lokalizowanie wszelkiej zabudowy pod warunkiem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej poprzez zastosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej.

Sąd I instancji ustalił, że na obszarze nieruchomości powodów dochodzi do ponadprzeciętnego negatywnego oddziaływania na środowisko a wskutek wprowadzonych ograniczeń w przeznaczeniu przedmiotowej nieruchomości doszło do zmniejszenia jej wartości rynkowej o 7 %, tj. kwotę 22.764 zł.

Sąd Okręgowy wskazał, że bezpośrednim uszczerbkiem związanym z ustanowieniem stref ograniczonego użytkowania są również koszty związane z zapewnieniem w budynku mieszkalnym powodów właściwego klimatu akustycznego. W zakres prac adaptacyjnych, jakie należy przeprowadzić na nieruchomości powodów wchodzi: wymiana okien w pomieszczeniach chronionych na takie o zwiększonej izolacyjności akustycznej a także zwiększenie izolacyjności akustycznej dachu oraz ścian zewnętrznych pomieszczeń podlegających ochronie akustycznej – za wyjątkiem kuchni i łazienek w starszej części budynku. Wartość niezbędnych w tym celu nakładów wynosi 149.713 zł.

Powodowie w dniu 15 grudnia 2005 r. wezwali (...) w P. do zapłaty kwoty 107.440 zł tytułem odszkodowania z tytułu spadku wartości nieruchomości oraz nakładów na nieruchomość w celu zapewnienia ochrony akustycznej. Na wezwanie to nie otrzymali odpowiedzi.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów. Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd oparł się także na opiniach biegłych: rzeczoznawcy majątkowego J. W. i biegłej z zakresu ochrony przed hałasem A. K.. Opinie te jako szczegółowe, uwzględniające wszystkie aspekty sprawy i wewnętrznie spójne Sąd uznał za przydatne w sprawie.

Sąd Okręgowy uznał, że na skutek wprowadzenia rozporządzeniem Wojewody (...) nr (...), następnie zmienionego rozporządzeniem nr(...) obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska (...) P. - K. doszło do zmniejszenia wartości rynkowej nieruchomości powodów. Sąd I instancji podniósł, że zgodnie z art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska, w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę, a szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. Uznał, że powodowie wykazali, iż doznali opisanej szkody pozostającej w związku przyczynowym z ruchem lotniska i w oparciu

o sporządzoną przez biegłego rzeczoznawcę majątkowego opinię, ustalił stratę poniesioną przez powodów na kwotę 22.764 zł.

Sąd Okręgowy zauważył, że zgodnie z dyspozycją art. 136 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków, szkodą, o której mowa w przepisie art. 129 ust. 2 tej ustawy, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie. Sąd I instancji uznał, że powodowie wykazali przesłanki przyznania na ich rzecz kosztów koniecznych do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w swoim budynku mieszkalnym w związku z wprowadzeniem strefy ograniczonego użytkowania. Rozstrzygnięcie w tym zakresie Sąd Okręgowy oparł przede wszystkim na opiniach biegłych: z dziedziny akustyki A. K. i z dziedziny budownictwa J. W. sporządzonych na okoliczność tego czy budynek mieszkalny powodów spełnia wymogi polskiej normy z zakresu izolacyjności akustycznej, a jeśli nie to jakie nakłady i o jakiej wartości muszą być poniesione, aby doprowadzić go do stanu zgodnego z polską normą przy uwzględnieniu dopuszczalnych poziomów hałasu. W oparciu o wnioski opinii sporządzonej przez biegłą z dziedziny akustyki A. K. Sąd I instancji uznał, że zastosowane w budynku powodów rozwiązania architektoniczno-konstrukcyjne przy uwzględnieniu ponadnormatywnego oddziaływania lotniska (...) nie spełniają warunków ochrony akustycznej, tj. dwóch norm: PN-B-021 -51 -3: 1999 - określającej minimalną wymaganą izolacyjność akustyczną przegród zewnętrznych oraz PN - 87/B- (...), która dotyczy komfortu akustycznego wewnątrz budynku. W związku z tym budynek ten wymaga modernizacji w zakresie przegród zewnętrznych - ścian zewnętrznych, dachu oraz stolarki okiennej i drzwiowej - za wyjątkiem kuchni i łazienek w starszej części budynku w celu spełnienia norm akustycznych w pomieszczeniach mieszkalnych budynku i zapewnienia właściwego komfortu akustycznego dla mieszkańców wymaganych polskimi normami. Za biegłym rzeczoznawcą majątkowym J. W. Sąd I instancji wskazał, że wysokość niezbędnych nakładów, które należy poczynić na nieruchomości powodów w celu stworzenia odpowiedniej ochrony akustycznej wynosi 149.713 zł.

Z uwagi na powyższe Sąd I instancji uwzględnił powództwo częściowo i zasądził od pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez (...) w P. na rzecz każdego z powodów po 86.238,50 zł (1/2 z kwoty 172.477 zł) łącznie tytułem utraty wartości rynkowej ich nieruchomości i wartości nakładów niezbędnych w celu zapewnienia jej właściwego klimatu akustycznego. Sąd w oparciu o przepisy art. 31 § 1 i 36 § 2 k.r.o. nie podzielił przy tym poglądu powodów, że dochodzona kwota powinna być zasądzona na ich rzecz solidarnie wskazując, że każdy z małżonków może samodzielnie dochodzić szkód w majątku wspólnym a zobowiązania pieniężne są podzielne.

O roszczeniu odsetkowym Sąd orzekł na podstawie art. 363 § 2 k.c., 481 § 1 k.c. i art. 455 k.c. zasądzając w przypadku każdego z powodów odsetki ustawowe od kwoty 56.382,00 zł od dnia 8 sierpnia 2012 r., tj. od dnia, z którego poziom cen uwzględnił biegły przy ocenie nakładów koniecznych na nieruchomość powodów w celu zapewnienia jej właściwej ochrony akustycznej i od kwoty 29.856,50 zł od dnia 17 października 2012 r., tj. od dnia następnego po dniu doręczenia stronie pozwanej odpisu pisma rozszerzającego powództwo. W pozostałym zakresie, tj. odnoście żądania zasądzenia odsetek za okresy wcześniejsze Sąd oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w części, tj. w jego pkt 1 i 2 w zakresie zasądzającym powództwo ponad kwotę 22.764 zł oraz w jego punktach 4 i 5- w całości.

Zarzucił on Sądowi I instancji:

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 129 - 136 ustawy prawo ochrony środowiska przez błędną wykładnię poprzez przyjęcie, że przedmiotowe przepisy stanowią upoważnienie do zastosowania Polskich Norm nieobowiązujących w porządku prawnym Rzeczypospolitej Polskiej,
- naruszenie prawa materialnego tj. art. 5 ust. 3 ustawy o normalizacji poprzez przyjęcie, że Polskie Normy mają charakter normatywny i wyznaczają poziomy dopuszczalnego hałasu,

- oparcie wyroku o wadliwe, sprzeczne z zasadami logiki i prawa, niekompletne i nie znajdujące oparcia w materiałach zebranych w sprawie wnioski opinii biegłych,
- wadliwe przyjęcie, że nieobowiązujące PN-87/B-02151/02 i PN-B-021-51-3:1990, a w szczególności wskazane w nich poziomy dopuszczalnego hałasu sprzeczne z normami hałasu wskazanego w treści Rozporządzenia Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. mogą być podstawą ustalania nakładów na rewitalizację akustyczną budynku powodów,
- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że materiały zebrane w sprawie wskazują na konieczność poczynienia nakładów w zakresie izolacyjności akustycznej budynku powodów,
- zasądzenie odszkodowania mimo, że Rozporządzenie Wojewody (...) w sp. utworzenia O.O.U. lotniska (...) P. – K. jest nieaktualne.

Z uwagi na podniesione zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w zaskarżonym zakresie i oddalenie w tym zakresie powództwa oraz zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów za obie instancje według norm przepisanych.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje;

Apelacja okazała się bezzasadna.

Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił stan faktyczny i dlatego Sąd Apelacyjny przyjmuje ustalenia sądu pierwszej instancji za własne.

Nie mógł być uznany za trafny zarzut sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że materiały zebrane w sprawie wskazują na konieczność poczynienia nakładów w zakresie izolacyjności akustycznej budynku powodów. Zarzut ten jest bowiem zasadny tylko wtedy, gdy zachodzi dysharmonia pomiędzy zgromadzonym materiałem dowodowym a konkluzją do jakiej dochodzi sąd na podstawie tego materiału. Sąd Okręgowy zaś uznał konieczność poczynienia nakładów w zakresie izolacyjności akustycznej budynku powodów w oparciu o opinie biegłego z dziedziny akustyki A. K. oraz biegłego z dziedziny budownictwa J. W.. Biegli ci bowiem w swoich opiniach potwierdzili taką potrzebę.

Nie sposób zaś przyjąć za zasadne zarzuty dyskredytujące opinie biegłych. Nie sposób bowiem uznać za wadliwe opinie biegłych tylko dlatego, że są dla strony niekorzystne. Wskazać należy, że wprawdzie opinia biegłego podlega - jak inne dowody - ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz co odróżnia ją pod tym względem to szczególne dla tego dowodu kryteria oceny, które stanowią poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania wyrażonego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej. Zarówno opinia A. K. oraz opinia biegłego J. W. jest rzeczowa i fachowa. Dlatego też trafnie opinie te uznane zostały przez sąd pierwszej instancji za przydatne do rozstrzygnięcia sprawy.

W szczególności w żadnym razie nie dyskwalifikuje opinii biegłej A. K. to, że powołała w swojej opinii Polskie Normy. Trafnie podnosi pozwany, że Polskie Normy nie mają charakteru normatywnego. Wynika to z celów i zasad, dla których utworzono zbiór Polskich Norm, jak również z unormowań prawnych, zawartych w art. 2 pkt 3, 4 i 5 ustawy z dnia 12 września 2002 roku o normalizacji. W powołanych przepisach stwierdza się, że pod pojęciem normy rozumie się dokument przyjęty w drodze konsensusu i zatwierdzony przez upoważnioną jednostkę, ustalający - do powszechnego i wielokrotnego stosowania - zasady, wytyczne lub charakterystyki odnoszące się do różnych rodzajów działalności lub ich wyników i zmierzających do uzyskania optymalnego stopnia uporządkowania w określonym zakresie. To oznacza,

że Polskie Normy mogą być wykorzystane w opiniach biegłych jako źródło porównawcze, stanowiące podstawę pewnej optymalizacji standardów.

W tym też ujęciu nie można skutecznie dopatrywać naruszenie prawa materialnego tj. art. 129 - 136 ustawy prawo ochrony środowiska.

Skoro więc w sprawie nie uznano w ogóle, że Polskie Normy mają charakter normatywny, nie doszło do naruszenia art. 5 ust. 3 ustawy o normalizacji, zgodnie z którym stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne. Pozwany bowiem tylko w tym zakresie upatrywał naruszenie powołanego przepisu.

Nie zasługiwał także na uwzględnienie zarzut utraty mocy obowiązującej Rozporządzenia Wojewody (...) z dnia 31 grudnia 2007r. zmieniającego Rozporządzenie w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska (...) P. – K. (Dziennik Urzędowy Województwa (...) z 2008r. Nr 1, poz.1). Kwestia ta była już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego w uzasadnieniu wyroku z dnia 6 maja 2011r. w sprawie o sygn. akt II CSK 421/10. Sąd Najwyższy w tym zakresie zarzutu pozwanego nie podzielił uznając, że w/w Rozporządzenie Wojewody (...) nadal obowiązuje. Natomiast wyrażony przez Naczelny Sąd Administracyjny w postanowieniu z dnia 6 października 2010r. w sprawie II OSK 548/09 pogląd o utracie mocy obowiązującej przez Rozporządzenie o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania w P. - K. oraz przyjęta przez ten Sąd wykładnia przepisów prawa nie ma mocy wiążącej dla innych sądów i organów na podstawie art. 170 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.). Związanie dotyczy tylko rozstrzygnięcia zawartego w prawomocnym orzeczeniu, a więc jedynie faktu umorzenia postępowania w konkretnej sprawie, a nie przesłanek prawnych, które doprowadziły do tego rozstrzygnięcia.

W konsekwencji na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny apelację pozwanego oddalił jako bezzasadną.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu za instancję odwoławczą opierając na przepisie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Na tej podstawie do zwrotu przez apelującego powodowi zasądzić należało wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2.700 zł ustalone zgodnie z § 6 pkt 6 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163 poz. 1348).

/-/ J. Nowicki /-/K. Józefowicz /-/P. Górecki